

WORD #51

AV UNGA, FÖR UNGA I UPPSALA

Jobb

CV-tipsen som funkar

Quiz

Vilken kulturpersonlighet är du?

Tema

Kultur!

Förbättrare

Med påverkan som sommarjobb

Kultur

Naket är okej

Fridas vaniljgula jacka

Dessutom

Bästa Starbound!
Louises black outfits
Kulturtips
Bananteatern
Kulturmaraton

Skola

Om datorn går sönder ...

VILL DU SKRIVA OM
**MILJÖ
 MODE
 POLITIK
 MAT
 SPORT
 HALSA
 FILM
 UPPSALA
 SEX
 ELLER KANSKE
 FOTA?
 HÖR AV DIG
 VETJA!**
Av unga, för unga

 Word görs av gymnasie-
 elever i Uppsala.
 Vill du vara med?

Mejla

word@tidningenword.se

Smsa

072 563 08 60

 facebook.com/
 gillatidningenword

tidningenword.se

NAKET I KONSTEN – hur står det till egentligen? Vi resonerar kring snoppar och snippor. Bilden är ett konstverk i en högstadieskola!

WORD #51

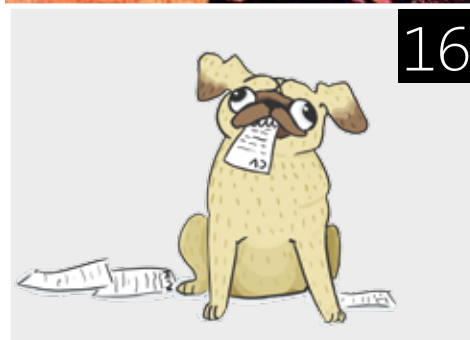
Tema: Kultur

OMSLAGSFOTO

Tyra Johansson

18

16 6

15

17

#51
INNEHÅLL

- 5 **Ungdom**
Kommunutvecklare.
- 6 **Quiz**
Vilken kulturpersonlighet är du?
- 8 **Mode**
Fridas vaniljgula jacka
- 9 **Mode**
Louise Helmfrids stil.
- 10 **Bästa kulturtipset!**
Vi frågar på stan.
- 14 **Kulturmaraton**
Vi var där.
- 15 **Skola**
Dyrt om datorn går i golvet.
- 16 **Så får du jobb**
CV-tipsen som funkar.
- 17 **De påverkar kommunen**
Sommarjobbare.
- 18 **Kultur**
Antika snoppar och fittkonst.
- 20 **Kultur**
Aktuellt.
- 21 **Kultur: recensioner**
Spel.
- 22 **Kultur: recensioner**
Musik och böcker.

Kulturförvirring

HÄROMDAGEN VAR JAG på terminens första engelskalektion. Det första vi gjorde var att diskutera kultur. Kanske för att språk är den största delen av vår kultur. Att språk är kultur. Jag vet faktiskt inte, vilket kanske var poängen med lektionen.

Men vad är egentligen kultur? Om man verkligen tänker efter, så är det typ allt. Enkelt sagt är det maten du äter, språket du talar och kläderna du har på dig. Men också hur du tilltar din mormor, hur du löser olika problem och hur du möter blickar. Det är livets mest diffusa ord.

UNDER LEKTIONEN FICK vi även diskutera hur vi trodde att livet skulle vara utan kultur. Fungerar det? Om jag sitter inlåst i en blybox som är fylld med vakuum och inget annat. Jag har och kan inget. Är det inte min kultur då? Att min kultur evolverar runt att sitta där i min box och bland mitt vakuum. Att det är vad min kultur går ut på. Eller är det inte kultur alls?

FÖR DET KÄNNES som om ordet kultur slängs ut lite hur som helst. Man pratar om kultur såsom det är civilisationens ryggrad men samtidigt säger man att din yoghurt har dess unika bakteriekultur.

Frågan angående kultur känns personligen så existentiell. Själv vet jag verkligen inte vilken definition som är rätt eller inte. Jag vet inte ens vad det betyder, men det känns verkligen som att jag borde. Det borde vara ett svar vi alla har inom oss, då vi upplever det varenda dag.

JAG ÄR SJÄLV uppvuxen i fåran mellan två kulturella motpoler. Det som är absolut fel i ena kulturen är så självklart i den andra. Det gör mig inte till vare sig en mer kulturell person eller en person som är berättigad att tala om vad kultur är. Det gör mig bara mer förvirrad.

SÅ JAG ANTAR att, oavsett om jag lever för mig själv i en blybox eller kan tre språk och varit på moderna så är jag lika kulturell. Att det inte finns något sätt att antingen mäta, bedöma eller ifrågasätta kultur.

DET ÄR KANSKE min definition av kultur.

3

Inte-missa-händelser i höst

Författarfredagar på stadsbiblioteket

Mingla, prata och ät gratis fika tillsammans med kända författare!

► [hela höstens program på bibliotekuppsala.se](#)

Volontärjobb på bio

Fyrisbiografen söker volontärer för att arbeta i kassan, med maskin och annat som behöver göras på biografen. Belöning – att få se alla filmer gratis!

► [Sök jobbet via volontärbyrån.se](#)

Köttets lust

► **Premiär 20 oktober, Köttinspektionen**

Teater C bjuder på en brokig teaterkonsert med inbjudna artister från Uppsalas scener som får göra vad de har lust med. Poesi, opera, stripp och mycket mer! En ny ensemble bildas och skingras varje kväll.

► [teaterc.se](#)

Det borde vara ett svar vi alla har inom oss, då vi upplever det varenda dag.

Siran Cheng

om vad kultur betyder

KONTAKT

word@tidningenword.se
Barnombudsmannen i Uppsala
Drottninggatan 8, 753 10 Uppsala
018-69 44 99, sms: 072 563 08 60
www.tidningenword.se

ANSVARIG UTGIVARE

Lisa Skiöld
lisa.skiold@boiu.se

CHEFREDAKTÖRER

Fredrik Norén
word@tidningenword.se

LAYOUT, ANNONSER

Mårten Markne
marten@tidningenword.se

INFORMATION FÖR ANNONSÖRER

tidningenword.se/annons

TRYCK

Wikströms

ISSN

1654-0808

WORD GÖRS AV unga för unga. Word är en kanal mellan ungdomar i Uppsala: ett brett medium som ger en känsla för sammanhang och sammanhållning.

Word vill förstärka ungas känsla av och insikt i att vara medborgare i Uppsala, och stärka deras möjlighet till inflytande och delaktighet i samhällslivet. Word är också en kanal mellan unga och beslutsfattare i kommunen i och med att Word innehåller samhällsinformation på ungas egna villkor och bjuder in till dialog.

Word har funnits sedan 2006 och läses av hälften av gymnasieungdomarna i Uppsala (2016). Word finns på alla gymnasieskolor i Uppsala samt på bibliotek, fritidsgårdar m fl ställen. Word ges ut av Barnombudsmannen i Uppsala, en ideell förening. Vi får stöd från socialnämnden i Uppsala kommun.

MILJÖ: Word trycks av Wikströms som är Svanen-certifierat. Papperet uppfyller Svanens kriterier. Pappersproduktionen är klimatkomputerad.

Redaktion

Om du vore känd inom en kulturform, vilken skulle det vara?

FREDRIK NORÉN
CHEFREDAKTÖR

fredrik@tidningenword.se

Jag skulle vara en väldigt berömd pop art-konstnär.

ALVA SPÅNGBERG

Samhällsredaktör

Journalist/tidningsmogul!

ALMA LEIJONHUFVUD

Skribent

BENJAMIN SPÖRNDLY

Skribent

Fashion designer.

DANIEL PETERSSON

Fotograf

LEO WEBB

Skribent

Kulturhistoria, därav historiker.

LISA WEYHENMEYER

Skribent

LOVE SUNDSTRÖM

Skribent

TANYA AL-KHAFAF

Skribent

TYRA JOHANSSON

Skribent

SIRAN CHENG

Skribent

Helt klart mat-skribent eller författare.

TUMBA MULAMBA

Fotograf

Media/film (som regissör).

DESSUTOM MEDVERKAR I DETTA NUMMER

Amanda Corell, Charlotte Netzler, Juni Rosenkvist Malmberg, Love Sundström, Rebecca Karlén

Den här tidningen görs av gymnasieungdomar från Uppsala. Du kan också vara med.

Mejla word@tidningenword.se
Smsa 072 563 08 60
och tala om ifall du vill skriva, fota eller göra något helt annat.

Unga röster höjs

LISA WEYHENMEYER:

Efter några veckor på Barnombudsmannen har vi lärt oss att det går att göra sin röst hörd.

Fem ungdomar som har arbetat hos Barnombudsmannen under sommaren ska arrangera en kväll för unga tjejer på Uppsala Konsert och Kongress.

I ett kontor på Drottninggatan har fem ungdomar suttit i tre veckor och funderat på tjejers situation i Uppsala.

De har sökt statistik, forskningsresultat och artiklar samt utgått från egna erfarenheter och var eniga om att det finns problem i samhället. Det kan handla om allt från utfrysning och elaka blickar till sexuella övergrepp och psykiska problem.

För att få veta lite mer har de gjort en opinionsundersökning där de fick in cirka 800 svar. Resultatet visade att 70 procent av de svarande upplevde att det är dålig stämning mellan tjejer, lika många ansåg att sexuella trakasserier var ett problem i Uppsala.

Vidare svarade 69 procent att Uppsala kommun kan göra mer för att öka jämstältheten.

Då uppstår frågan vad som kan göras åt problemet.

– Det är här vi alla måste och får tänka till. För många unga kan det kännas som en omöjlighet att påverka något så stort som en kommun, men efter några veckor som feriepraktikanter på Barnombudsmannen har vi lärt oss att det går att göra sin röst hörd – och att det dessutom inte är så svårt, säger de.

"TJEJER I UPPSALA"

År: Lisa Weyhenmeyer (bilden), Elsa Holmström, Svea Fredriksson, Henrietta Bihre och Magdalena Forslund

Facebookgrupp: "Tjejer i Uppsala"

Event på UK

Gruppen har tillsammans med UKK ordnat ett evenemang där problem och lösnigar ska diskuteras.

Det blir även föreläsningar med möjlighet att ställa frågor. Exempel: lär dig ett enkelt självförsvarsknep, diskutera FN-projekt med ansvarig för kampanjen "Hej! Vi har mens," resonera med ordförande för Uppsala jämstälhetsråd, Ilona Sztatmari Waldau.

► 26 oktober,

**Gör världen bättre i
Uppsala
– bli medlem!**

Röda Korsets Ungdomsförbund
jobbar för att alla **barn och
unga** ska känna sig **trygga** och
må bra.

I Uppsala jobbar vi med allt från
läxhjälp till att ge unga stöd genom vår
chattjour Jourhavande Kompis och
mycket mer. Kanske vill du gå med i
någon av våra verksamheter, eller har
en idé till en ny?

Tillsammans jobbar vi för ett tryggt
Uppsala för alla barn och unga varje
dag.

**Bli medlem nu på
rkuf.se första året är
gratis**

Vilken ku

Text Alma Leijonhufvud

Illustration Fredrik Norén

Words femtioförsta quiz!

Vad gör du helst en fredagskväll?

- A** Är hemma, myser och tittar på en bra film.
- B** Går på konsert eller något annat event.
- C** Diskuterar intressanta böcker eller läser.
- D** Tittar på en intressant film eller teater om något aktuellt.

Hur ofta går du på teater?

- A** Inte allt för ofta, det är inte min favoritdel inom kultur.
- B** Ibland när jag hinner, det kan vara kul.
- C** Ganska ofta, det är bäst om det är en klassisk pjäs.
- D** Ofta! Jag älskar händelserika och dramatiska uppträdanden.

Vad ser du helst på TV?

- A** Jag tittar mest på olika filmer som går på helger och kvällar.
- B** Det beror på vad som går, när jag väl tittar kan det bli lite vad som helst.
- C** Helst något lärorikt, jag tycker att dokumentärer är intressanta.
- D** Jag tycker om realityTV och olika typer av familjeprogram. Ju mer bråk desto bättre.

Vad lyssnar du helst på?

- A** Soundtracks till filmer eller musikallåtar, då finns redan en bra musikvideo i huvudet.
- B** Jag tycker om lite allt möjligt, det beror vilket humör jag är på.
- C** Klassisk musik är en favorit men det händer att jag lyssnar på annat också.
- D** Sorglig musik med mycket känslor är det som gäller.

Vilken typ av kultur är viktigast för dig?

- A** Film helt klart, det är det roligaste och mest underhållande.
- B** Jag gillar alla olika typer av kultur, det är roligt att variera mellan allt från dans till poesi.
- C** Både teater och konserter är kul och fascinerande men jag föredrar att se olika äldre pjäser och föreställningar.
- D** Jag har ingen specifik favorit men gillar kultur som uttrycker mycket känslor som dans och drama.

När lyssnar du mest på musik?

- A** När jag jobbar eller är på väg någonstans och inte kan sätta på en film eller video.
- B** Jag tycker att det är skönt att ha musik i bakgrunden när jag håller på med andra saker, det är kul att hinna med många olika grejer.
- C** När jag väl lyssnar på musik försöker jag verkligen känna in den och höra varje ton.
- D** När jag vill ha bakgrundsmusik i mitt liv, en bra låt kan verkligen förstärka känslor.

Vilka kläder passar bäst under en kulturupplevelse?

- A** Jag gillar myskläder, det passar bäst när man vill uppleva kulturen hemma i soffan.
- B** Jag tycker att kläder jag är bekväm i är bra, helst inte något som gör att jag sticker ut för mycket.
- C** Min egen stil är alltid det bästa, det gör inget om jag sticker ut eller inte passar in i omgivningen.
- D** Jag bryr mig inte så mycket om kläder, så länge det är något jag gillar. Svart funkar alltid.

Kulturpersonlighet är du?

Flest A Filmälskaren

Din kulturnisch är bio och mysfilm. Dina filmkvällar är legendariska och du älskar att sitta hemma och kolla på nya som gamla filmer.

Flest B Allätaren

Du gillar många olika typer av kultur och har inte bestämt dig för någon speciell favorit. Med ett öppet sinne lyssnar du på många olika sorters musik och går på både musikal och balett. Du låter verkligen ingenting hindra dig från att missa något.

Flest C Finsmakaren

När det gäller kultur vet du precis vad du gillar. Du har en bestämd idé om vad du tycker om och väljer kvalitet framför kvantitet.

Flest D Dramadyrkaren

Du älskar allt som innehåller dramatik, teatrar som musikalerna. Starka känslor och intriger är inte något som skrämmer dig, tvärt om så älskar du tragedier.

ANNONS

EXPERIENCE Khibrad ERFARENHET TEMEKURO EXPERIENCIA

Erfarenhet handlar inte om ålder. En ung person kan ha upplevt mycket som en äldre person inte ens varit i närheten av. Jag växte upp i krig, kom hit som flykting, har jobbat som kock, bildat familj, startat företag och är nu kommunalråd. Varje dag bär jag med mig mina erfarenheter, som har format mig. **Jag är socialliberal.**

VEM ÄR DU? VILKA ERFARENHETER KAN DU BIDRA MED? JAG SOM POLITIKER VILL GÄRNA LYSSNA PÅ DIG. HÖR AV DIG!

MOHAMAD HASSAN
Kommunalråd Liberalerna

Besöksadress:
Stationsgatan 12

E-post:
mohamad.hassan@
uppsala.se
Mobil: 073-048 89 23

Twitter & Instagram:
@uppsala_hassan
Facebook: Mohamad Hassan

Det här med burkinin

1920 TVINGADES KVINNOR ta på sig kläder. År 2020 ska kvinnor klä av sig istället.

Det jag pratar om är förstas burkini-förbudet som var på väg att införas i Frankrike för en månad sedan. Franska myndigheter ville förbjuda användandet av baddräkten som täcker armar, ben samt hår och som råkar användas av, just det, muslimska kvinnor.

DET ÄR EFTER terrorattackerna i Nice denna sommar, som islamofobin har svept in över Frankrike. Jurister tvistar om huruvida heltäckande klädsel ska få förekomma på allmän plats, då det är ett "hot mot allmän ordning" (dn.se).

HALLÅ? DE FRANSKA politikerna bryr sig alltså inte om huruvida kvinnor ska få klä sig som de vill eller inte, de är rädda för terrorister. Detta kommer kvinnor som badar i heltäckande klädsel straffas för.

Innan förbudet upphävdes i högsta domstolen hann burkinin förbjudas i 30 stycken kommuner, och från stranden i Nice spreds det bilder där fyra poliser omringade en kvinna och tvingade henne ta av sig blusen och visa armarna.

JAG PERSONLIGEN ÄR emot idén att någon ska tvingas täcka sig själv för att gå ut, men ett förbud mot burkini eller slöjbärande är lika illa.

Vi lever i en fri värld, fri värld, och även om jag inte skulle välja att bära en burkini, ska inte jag ta det valet ifrån någon annan.

Alva Spångberg
om att tvingas klä av sig

Modeprylen

Fridas vaniljgula

Var och varför köpte du denna jacka?

– Det är faktiskt en rolig historia! När jag var på Emmabodafestivalen år 2015 träffade jag en kill med en ursnygg jacka. Under en spelning lånade han ut jackan till mig. Den var så skön att jag övervägde att ta den och springa iväg. Men killen verkade för schysst för att förtjäna det.

– Ett halvår senare när jag kollade runt på Beyond retro hittade jag en exakt likadan jacka. Jag köpte den då den påminde mig om honom och just hans jacka.

Hur kommer det sig att du har på dig jackan just idag?

– Jag skulle ha skolfoto med Rosendals Feministiska Förening idag och vi hade bestämt att vi skulle ha helsvarta kläder på oss.

– Så imorse när jag stack hemifrån jag valde jag att slänga på mig jackan för att tillägga lite färg i min svarta och annars rätt tråkiga outfit.

Text och foto: Tyra Johansson

FRIDA

HÅKANSSON

Ålder: 17 år

Skola: Rosendalsgymnasiet

Favoritfärg: Grön

Modeprofilen: Ariana Grande

TROTS ATT HON vågar ha på sig alla möjliga sorters konstiga kläder så anser Ariana Grande själv att hon måste bli en starkare person.

Hon har berättat att Madonna är hennes förebild när det gäller attityd. Ariana har även själv sagt att hennes stora förebild Barbra Streisand har påverkat hur hon vill bli sedd i allmänhetens ögon.

Sedan hon slog igenom 2013 har hennes kläder bara blivit mer och mer spektakulära.

Ariana har varit klädd i galaktiskt glam som rymdprinsessa, i en rosa jumpsuit i *Break Free*-videon

som liknar Barbarella, i en svart och vit shift-dress till *Problem* och som en svart kanin till den senaste låten *Dangerous Woman*. Sammanfattningsvis har Ariana både elegant stil och elegant sång-röst.

Text: Juni Rosenkvist Malmberg
Foto: skivomslag

Stil

Av Siran Cheng

Louise Helmfrid

Ålder: 18 år

Skola: Katte

Uttrycker du dig genom dina kläder?

Hur?

– Absolut! Jag tänker att det är något som många kanske gör? Jag brukar ha på mig kläder efter humör. Ifall en känner sig extra confident någon dag och har tiden har jag ofta kläder som är mer out of my comfort zone. Mer färg, accessoarer som hatt eller tvättat hår hahaha.

– Ofta har jag rätt mörka kläder annars, typ grått och svart - all black outfits are the best. Tror jag kopplar den färgskalan starkt med självförtroende, kontroll, styrka.

Var får du din inspo ifrån?

– ALLT. Allt från platser en varit på där en får en viss vibe eller inspiration till mer konkreta stilar som människor har och bär upp på ett snyggt sätt. Annars är konceptet som märket Acne har min favorit att titta på och ha i tankarna då jag secondhandshoppar...

Vad skulle du aldrig någonsin gå runt i?

– Kläder som approprierar en annan POCs kultur. Annars är paljetter och MK-väskor längst ner på listan av vad jag skulle ha i garderoben.

Fotnot: Appropriera innebär lite förenklat att sno någon annans kulturella identitet. POC står för People Of Colour

Har du några kulturtips till Uppsalas ungdomar?

Text och foto: Charlotte Netzler och Amanda Cornell

Emilia Roos, 16 år
Sofia Ejerblad Holmberg, 16 år

Vox är ett jättemysigt kulturcentrum för unga! Det är billigt och alltid trevlig personal. Man kan antingen bara hänga och fika eller gå på deras poesikvällar. Annars händer det ofta mycket kul på Ungdomens hus, Grand eller Café Genomfarten.

Lovisa Fransson
22 år

Jag skulle vilja rekommendera Fredsmuseet. De har utställning om krig, fred, hat, hot och konflikter i världen. Upplandsmuseet finns ju också.

– Som ung kan man engagera sig i ett ungdomsförbund, till exempel Rädda Barnens eller Röda korsets.

Joseph Omari
19 år

Om man inte tränar och inte är i ett förhållande kan man gå till Birger Jarl på helgerna. Sen är Netflix alltid chill, speciellt om man har någon att chillar med.

Ellen Victor
22 år

Skytteanska trädgården är en hemlig trädgård som folk inte tänker på, i närheten av Domtrappkällaren efter ett valv man går under. Annars är kyrkogårdarna i Uppsala väldigt fina.

31/10 - 6/11

Kulturlov

Streetdance-workshop, skapa med konstnären Anna-Karin Brus, Dansfiket. **Fri entré**

2/11 TUGG

Dansföreställning - fem streetdansare och en koreografi som engagerar.

5-6/11 SKATEBOARD,
DJ OCH DANS

Skateboardramp, streetdance- och DJ-workshops. **Fri entré**

6/11 EL PERRO DEL MAR

Tillbaka med ett nytt kritikerhyllat album.

MARKET

Lördagar 8/10-10/12
Musik, brunch och aktiviteter
för stora och små. **Fri entré**

15/10 Syntfåglar - en workshop fr 12 år

22/10 Jazzoo - hyllade och jazziga
djuräventyr med fantastiska Oddjob

12/11 Interactive Floor - ett kreativt
redskap för ett kollektivt musikskapande.

För fler aktiviteter se ukk.se

28/10
Beri &
Jaqe

Unga hiphopstjärn-
skottet Beri och den
gåtfulle rapparen
Jaqe delar scenen
i var sitt set.

Följ oss på UKK.se, Facebook, Instagram och Spotify

Mer information, anmälan och biljetter: ukk.se 018-727 90 00 #uppsalakonsertkongress

UPPSALA
KONSERT &
KONGRESS

Har du några kulturtips till Uppsalas ungdomar?

Text och foto: Charlotte Netzler och Amanda Cornell

Kerstin Jansson, 73 år
Birgitta Jansson, 75 år

- **Gottsundateatern!** Jag ska själv medverka i en nytolkning av *En midsommarnattsdröm*. Håll utkik efter karaktären "Selfie."
- **Engagera sig i välgörenhetsorganisationer** är ett bra sätt att träffa människor, exempelvis Lions som även har ungdomsverksamhet. Gå danskurser och sjunga i körer är alltid trevligt.
- **Annars kan man ju alltid åka hem till mor- och farföräldrar och baka.**

David Gargiulo
24 år

Gå promenad och spela pokemon go, på kvällarna finns det massor med coola pokemonspöken i Botaniska trädgården. Annars är det alltid trevligt att hänga på Årummet och äta Tiramisu.

Linn Mellander
23 år

Uppsala har intressanta museer, som Evolutionsmuseet. Annars är det alltid trevligt att sitta vid ån eller på ett café. Vill man träffa studenter så är helgfika på Gotlands nation öppet för alla.

Gabriella Malm
24 år

UKK har alltid massa spännande programpunkter. Högst upp har man dessutom utsikt över hela Uppsala. Kulturnatten är trevlig, men nu är det ju tyvärr ett år kvar till nästa gång.

Musik + teater + dans

Uppsala musikskola blir
Uppsala kulturskola.
Läs mer på
uppsalakulturskola.se

MUSIK +
TEATER +
DANS =
UPPSALA
KULTURSKOLA

Aktiviteter för barn och unga samlade på ett ställe

www.kubikuppsala.se

KUBIK
UPPSALA

Word startar webbredaktion

Vill du vara med? Vill du bestämma vad redaktionen ska göra?

Kontakta Fredrik nu!

Skicka ett sms till [072 563 08 60](tel:0725630860)
eller mejla word@tidningenword.se

tidningenword.se

Deltagarna i Kulturmaraton på väg mot start.

Uppvärmningen sköttes av Linda Löqvist.

Solen sken över Kulturmaraton

”42 195 meter genom ett sensomrigt Uppsala!” var titeln för Uppsalas första maraton, som gick av stapeln den 9:e september, kvällen innan kulturnatten.

BAKOM IDÉN STÅR Mohamad Hassan, kommunalråd för liberalerna i Uppsala, som själv är en flitig löpare. När Word fick en pratstund med honom precis innan starten, berättade han att alla stora städer har maraton-

lopp, och att det var dags för Uppsala helt enkelt!

Målet är att inom loppet av några år ha 1000–3000 deltagare. I den första upplagan av Uppsala kulturmaraton deltog nästintill 200. De jag pratade

med verkade lugna, de flesta hade inte ens tagit ledigt, utan kom direkt från jobbet.

– Jag åt pasta, och extra mycket godis och kakor igår. Det gäller att passa på, nu när jag behöver snabba kolhydrater! skrattar Tommy, när han berättar om hur han har förberett sig.

Darren Annett berättar att han nog är inne på sitt 20:e långlopp, det första på hemmaplan.

– Ingen ur min familj är här för att heja på dock. Haha, de har slutat bry sig för länge sen.

Jag hälsade att hans dotter Hanna, min kompis, skulle stå vid en vätskekontroll någon-

stans i alla fall, och jobba med sin klass.

Starten gick av vid slottet, på borggården. Solen sken, dansande ungdomar underhöll löparna, uppvärmningen var avklarad. När klockan närmade sig 15:00 började löparna röra sig mot startlinjen, påhejade och peppade av nära och kära. Solen sken och idrottarna lyste i sina färgglada kläder.

De 42 195 metrarna, ut till Skarholmen, in till stan, ut till Gamla Uppsala och målgång vid Eklundshof, kändes inte lika jobbiga längre.

Det small, och folkmassan började röra på sig.

Text: Alva Spångberg

Bild: Linda Löqvist/imarunner.com

Jag åt pasta, och extra mycket godis och kakor igår.

Om din skoldator går sönder får du betala. Hur går det ihop med den avgiftsfria skolan?

Text och enkätfoto: Tilde Pennhage
Foto: Epixx/Dreamstime

Om din skoldator går sönder ...

Vad tycker du om att vissa skolor låter elever själva betala om datorn går sönder eller blir stulen?

Jesper Stellmar Karlsson

Internationella gymnasiet

– Jag tycker inte det är bra. Eleven borde inte få betala hela kostnaden.

Josephine Berqvist

Grillska Gymnasiet

– Det borde bero på situationen, exempel vart den gick sönder och vem som i så fall gjorde det?

Reglerna på några skolor

Grillska: Vi har en försäkring som i grunden täcker om elevens dator gå sönder av tekniska själ. Skulle datorn bli stulen kan elevens hemförsäkring täcka i vissa fall.

Rosendal: Om elevens dator går sönder av tekniskt fel finns försäkring, men det är dock en avgift på 600 kr som eleven måste betala. Om datorn blir stulen täcker inte försäkringen.

Jensen: Det är olika regler beroende på vad som hänt datorn men generellt kan man säga att om det uppstår ett tekniskt problem finns försäkring, men blir datorn stulen så får eleven själv betala.

IDAG ÄR SURFPLATTOR och datorer en självklar del av i undervisningen i nästan alla skolor. Men få har nog funderat över att de faktiskt kan behöva betala om plattan eller laptopen går sönder eller blir stulen.

I skollagen står det att alla barn ska ha rätt till en kostnadsfri grundläggande utbildning, men är det verkligen då rätt att barnet blir ersättningskyldig till skolan om något händer?

FÖR ATT EN elev ska få möjlighet att låna hem sin dator eller Ipad så måste denne ingå ett avtal, men en elev under 18 år får inte ingå ett avtal själv utan måste ha vårdnadshavarens underskrift.

Det innebär alltså att eleverna/vårdnadshavaren får indirekta kostnader.

För många kan det ändå ses som ett självklarhet att skriva under men elever med svag ekonomi kan få problem eftersom de kanske inte har möjlighet att betala om något skulle hända.

Vad händer om man vägrar skriva under avtalet? Kommer då denna elev inte få samma förutsättningar jämfört med de som har möjlighet att låna hem sin dator?

SKOLINSPEKTIONENS EGNA UTTLADE om att “rätten till en likvärdig utbildning av hög kvalitet aldrig får vara beroende av en enskild individs ekonomiska förutsättningar” lämnar en hel del frågetecken efter sig, som hur vi ska fortsätta kunna ha en jämlik skola utifrån elevernas olika ekonomiska förutsättningar?

Händer det här så kostar det.

VAD SÄGER LAGEN? I Sverige så omfattas alla barn som går i grundskolan av den allmänna skolplikten. Det innebär bland annat att alla elever har rätt till en kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola.

Men vad som egentligen innebär att en skola är avgiftsfri finns det inget riktigt svar på. Det är nämligen tillåtet för en skola att ta ut enstaka kostnader som anses obetydliga för eleverna. Exempel på detta kan vara en entréavgift vid ett museibesök eller en bussbiljett.

Det är dessutom varje enskild skolas ansvar att göra en helhetsbedömning av vad som kan ses som obetydlig och enstaka kostnad.

TROTS ATT LAPTOPS har blivit ett vanligt inslag på många skolor så står det ännu inget om dessa i lagen. Även om datorerna sällan medför några kostnader i sig kan det bli väldigt dyrt om de blir stulna eller går sönder.

Tilde Pennhage
om datorer och avgiftsfri skola

”Eh jo, hunden åt mitt cv...” Det behöver du aldrig mer säga! Med Words cv-skola kan du skriva cv som ett proffs. Det här är tipsen som gav Benjamin jobb.

5 tips som ger dig jobbet

Tydliga personuppgifter

1

Det är en bra idé att börja med att tydligt visa vem du är och hur arbetsgivare bäst går tillväga för att nå dig. Namn, telefonnummer, mail och födelsedatum är lämplig information att ha med typ överst på ditt cv. Självklart ett extra plus om du slänger med en bild på dig själv bredvid, det är bara positivt att som arbetsgivare få ett ansikte på personen en kanske vill kalla till arbetsintervju!

Relevanta meriter

2

Har du tur så har du så många meriter att du kan välja och vraka mellan vad det är du vill ha med men det tror jag nästa ingen har.

Det skadar dock inte att välja bort någon merit som faktiskt är helt värdelös ställd i relation till jobbet du söker. Söker du jobbet som receptionist så kanske inte dina tolv kurser i trädgårdsarbete är av största vikt.

Att sålla bort de mindre relevanta meriterna gör att det blir enklare att lyfta fram de viktigaste.

Struktur

3

Ha en tydlig struktur på de meriter du har med.

Gör ett par subgrupper där du tar med de meriter som passar under varje rubrik.

Förslag på sådana rubriker är Utbildning, Arbetslivserfarenheter och Övriga meriter (där du kan nämna saker som uppdrag i kårer och föreningar).

Rabbla inte meriterna och åtagandena äldst till först utan börja med de pågående och senast avslutade och gå sedan bakåt i tiden. Med mallar som går att hitta online så blir strukturen enkelt snygg och det blir enkelt för den som läser att få en överblick.

Kunskap

4

Ingen kunskap är dålig kunskap, viss kunskap är bara lämpligare än annan. Var säker på att få med viktiga kunskaper under en egen rubrik. Språkkunskaper är t.ex. en bra grej att ha med då det på din arbetsplats eller under eventuell kundkontakt kan vara till en fördel att kunna flera språk. Viktigt är det också att alltid gradera dina kunskaper på någon skala exempelvis, grundläggande, goda, mycket goda, flytande.

Att sålla bort de mindre relevanta meriterna gör att det blir enklare att lyfta fram de viktigaste.

Text Benjamin Spörndly

Illustration Rebecca Karlén

Personligt brev

5

Många arbetsgivare vill att du skriver ett personligt brev och där gäller det att få plats med det som inte cv:t täcker. Du ska förklara varför du söker jobbet och vad som gör att du tror att just du skulle passa där.

Kräver de inget personligt brev så är mailet där du bifogar ditt cv en gyllene chans att kort nämna varför du är intresserad av anställningen. Det är egentligen en kategori för sig hur en skriver personliga brev men det kanske är något vi tar i framtiden!

Du kanske tycker att kommunen är en stor trög koloss som är omöjlig att påverka. Nu i sommar har 15 ungdomar jobbat hos Barnombudsmannen för att just påverka kommunen så och göra det bättre för unga i Uppsala.

Att göra saker bättre – och få betalt för det

Kommunförbättring pågår.

I BARNOMBUDSMANNENS KONTOR på Drottninggatan i Uppsala sitter fyra grupper av ungdomar i sommarhettan och kämpar med att försöka få kontakt med olika tjänstemän och politiker. Deras sommarjobb är nämligen att förbättra livet för ungdomar i Uppsala.

Det är tredje året som kommunen samarbetar med Barnombudsmannen för att ungdomar ska lära sig hur man kan påverka makthavare. Sommarjobbet ingår i kommunens erbjudande att alla ungdomar som går i nian är garanterade ett sommarjobb.

DET HÄR ÅRET är det 15 ungdomar som jobbar. De väljer själva vad de vill försöka förbättra. Efter en kort utbildning

i barnrätt och påverkansmetoder får de välja inriktning och sätta igång med sina projekt.

Uppsala konsert och kongress (UKK) har en uttalad ambition att deras konsertutbud ska rikta sig till alla åldrar. En av grupperna tycker att UKK misslyckas med det och försöker se till att det förbättras. Gruppen har fått stor uppmärksamhet i media och även haft en bra kontakt med UKK:s VD.

En annan grupp jobbar med att få till en förbättrad belysning i områden där det finns många skolor. De har fokuserat särskilt på Flogstaområdet där det finns långa passager med dålig belysning.

Gatu- och samhällsmiljönämnden och Brottsförebyg-

gande rådet har sagt att de ska titta närmare på problemet.

KARIN MELLIN JOBBAR på Barnombudsmannen i Uppsala och är handledare åt ungdomarna.

– Jag är imponerad över den mediala uppmärksamhet grupperna har lyckats få på kort tid.

Det visar hur stor möjligheten är att påverka om viljan och kunskapen finns.

Text: Love Sundström

Foto: Fredrik Norén

► Några grupper fortsätter jobba med sina projekt under hösten. Du kan läsa mer om en av dem på sidan 5.

Så här kan du påverka kommunen

- Vad är det du vill? Börja med att definiera det ordentligt.
- Research – finns det någon annan som redan jobbar med det här? Samarbeta med dem.
- Vem bestämmer? Ta reda på vilken nämnd inom kommunen som är ansvarig.
- Opinionsundersökning. Tycker andra som du? Det är alltid lättare att påverka om ni är många som tycker likadant.
- Prata med makthavarna. Ring eller maila tills du får svar.
- Berätta för media vad ni håller på med. Glöm inte bort sociala medier.
- Ge inte upp! Att fatta beslut i en stor kommun tar lång tid.
- Kontakta Karin Mellin på BOIU om du vill ha hjälp! fokusgrupp@boiu.se

Antika snoppar och fitt

Det här med naket och kultur. Varför är det ena okej, men inte det andra, undrar Words Tyra Johansson.

JAG TYCKER ATT samlagen och nakenheten som framställs i kultursammanhang är vackra.

Eller nej det gör jag inte.

När jag tänker efter noga så inser jag att "tyckte" är ett mer relevant ord.

Nu i äldre dagar när jag fått se alla tänkbara filmer, tavlor och spel, samt läst helt okej många böcker så har jag insett att nej, allt är inte så jävla vackert som jag trodde.

För hur "perfekt" en sexscen än må vara (till exempel scenerna från den franska filmen *Blå är den varmaste färgen*) så ligger det alltid ett flertal

omtagningar och obekväma stunder för skådespelarna och skaver där intill.

Men det spelar ju ingen roll om det känns bekvämt eller inte. Det viktigaste är väl att det ser bra ut?

DET JAG SPONTANT tänkte på när jag började skriva den här texten var "hur ofta ser vi egentligen helnakna människor i kulturen?"

Men strax insåg jag att just det, väldigt ofta faktiskt. Om en kollar runt lite på antika statyer så är avkläddheten omfattande.

Det jag kan störa mig på är snopparna, de får hänga runt och sticka fram lite här och där. Medan alla vaginor skall döljas. Och har hen inte ett skynke över vaginan, så måste hen såklart stå med det ena benet tryckt emot sitt andra.

I mer moderna verk är det ovanligt att ens få se bröstvärtor från människor med xx-kroppar.

MEN MISSFÖRSTÅ MIG inte. Jag är inte en sådan människa som hatar på allt. Jag har sett människor använda kroppar på fantastiska sätt.

konst

- Michelaneglos skulptur David har dinglat med snoppen i Florens i århundraden.
- Carolina Falkholts "Övermålning" på en högstadieskola i Nyköping gömdes bakom en vägg av kommunen, men när eleverna röstat togs väggen bort.
- Detalj från Jamie McCartneys The great wall of vaginas.

Detta visar inte bara att det är okej med att använda sig av vaginor i konstsammanhang. Det får även folk att känna sig mer bekväma i sina kroppar.

TILL EXEMPEL *The great wall of vaginas* som brittiske Jamie McCartney skapat genom att gjuta kvinnors underliv i gips.

Slutresultatet är en lång vägg av 400 människors vaginor. Detta visar inte bara att det är okej att använda sig av vaginor i konstsammanhang. Det får även folk att känna sig mer bekväma i sina kroppar.

Jag kollade på några bilder av *The great wall of vaginas*. Jag har länge känt mig obekvämt med min vagina. Är mina inre blygdläppar för stora? Har jag för mycket hår? osv. Men

efter att ha kollat på 400 olika vaginor så inser en att ens egen vagina är fin som den är och att den inte alls ser så konstig ut som en trott.

Det är bra att sex och nakenhet framställs i kulturen. Men vi måste tillåta oss själva att vara kritiska. Våga säga "stopp" när något känns fel. Men samtidigt måste en komma ihåg att hylla det som får hela din kropp att bubbla av beundran.

Text: Tyra Johansson

Foto: Caroline Falkholt (graffiti), Jörg Bittner Unna/CC BY-SA 3.0 (David), Jamie McCartney (The great wall)

#51WORD

Behöver du hjälp?

boiu.se/hjälp

Vi har samlat länkar till många ställen i Uppsala där du kan få hjälp med till exempel

Mobbning och kränkningar
Problem i familjen
Sexuella övergrepp eller våld
Missbruk
Ätstörningar
Nedstämdhet
Ångest, depression, stress,
självskadande beteende
Sex och samliv
Utsatt för brott

Svårt att veta vem du ska vända dig till? Hör av dig till oss!

**Ring 018 69 44 99
Mejla boiu@boiu.se**

Säg vad du vill

**Vill du berätta vad du tycker?
Eller skriva om det du brinner för?
Gör det i Word!**

Skicka ett sms till **072 563 08 60**
eller mejla word@tidningenword.se

tidningenword.se

ANNONS

KULTUR
AKTUELLT

BJÖRN DAHLMAN:

Ett av målen var att utgöra en skillnad med relevanta ämnen.

Kulturprofilen

Teaterapa

BJÖRN DAHLMAN

Ålder: 34

År: Skådespelare, regissör och konstnärlig ledare på Bananteatern. Jobbar även ideellt med Clownier utan gränser och internationellt med Small World Theatre

Vad är Bananteatern?

– Bananteatern startade 2002 som en amatörteaterförening, då vi tyckte att fanns för få möjligheter att utöva teater. Attityden till teater var att det antingen var på riktigt på Stadsteatern eller så var det amatörteater bland vänner.

– Tanken var att Bananteatern skulle vara ett mellanting, en bra och fri teater. 2009 nystartades teatern som en fri och professionell teatergrupp, med idén att spela teater på alternativa platser. Ett av målen var att utgöra en skillnad med relevanta ämnen, och på så sätt framföra viktig fri teater i Uppsala.

– Bananteatern håller fler och fler föreställningar för barn och ungdomar, eftersom det är det vi gör bäst. Vi spelar ca 100 föreställningar per år, mest i Uppland men även utanför länet.

Hur arbetar du?

– Det börjar med att jag funderar över världen och samhället, och tänker på vad som behöver pratas om. Utifrån detta föds det idéer, och sedan söker vi efter möjliga samarbetspartners.

– Efter det ställs frågan om

pengar och hur det ska göras. En del av pengarna kan till exempel komma från Uppsala kommuns kulturbidrag. Sedan skapas föreställningen.

– Teater är aldrig något som är lönsamt, så därför försöker vi hitta olika lösningar för intäkter. När vi åker ut till skolor och förskolor köper dessa in våra föreställningar via kommunen.

Har du någon uppmaning till Words läsare?

– Följ ditt hjärta och gör det du vill. Även om det till en början inte är något tydligt val kan det efter en tid bli klart vad det kan bli.

Text: Léo Bewa

Foto: Tumba Mulamba

Bananteatern är just nu aktuell med barnteaterföreställningen Varför gråter pappan? runt om i Uppland. Mer info på bananteatern.se

Spel

STARBOUND

9/10

Rent slående bra!

EFTER TVÅ OCH ett halvt år i öppen beta så lanserades slutligen Starbound 1.0 till många fans stora förtjusning.

Mina erfarenheter med det extremt liknande spelet Terraria är nästan uteslutande dåligt så för mig kom min

upplevelse med Starbound rätt oväntat.

Det är grymt. Till skillnad från liknande spel så finns det en handling, hela kompositionen och estetikerna är rent slående.

Starbound får en att känna

.. för mig kom min upplevelse med Starbound rätt oväntat.

att möjligheterna är oändliga och det är just det som är så

jävla bra.

Benjamin Spörndly

En otrolig gäspning

4/10

LOST CASTLE

LOST CASTLE HAR samma bakgrund som Starbound, ett spel som precis gått ur betafasen och släppts ordentligt. Ställer mig yttersta tveksam till om det borde gjort det,

inte baserat på hemska buggar utan på grund av vilken otrolig gäspning det spelet var. Det var ett oerhört repetitivt gameplay och ingenting som lyckades väcka ett

intresse för ytterligare försök. Inte ens alla flöretar som slängdes åt klassiska rpg:s kunde rädda det här. Fyra är nästan ett för generöst betyg.

Benjamin Spörndly

Bäst just nu

Bioshock: The collection. Äntligen släpps Bioshock, Bioshock 2 remastrade tillsammans med Bioshock Infinite och alla deras DLCn. The Rapture kommer bli ännu vackrare efter denna uppfärskning.

Vi väntar på ...

CIVILIZATION VI

Efter att Sean Bean under E3 2016 presenterade trailern för nästa spel i serien så är det här i princip det enda jag suktat efter, förhoppningarna är superhög! "Just one more turn".

Foto: Chucklefish, Hunter studio, 2K

Bok

STANNA
Flora Wiström

5/10

Hög igenkänningsfaktor

DU HAR PRECIS tagit studenten, världen ligger redo att upptäckas. Men så plötsligt sjuknar en familjemedlem in...

Bloggaren Flora Wiströms debutroman handlar om att tvingas stå stilla när alla andra rör på sig.

Huvudpersonen Esthers tillvaro består av oändliga pass på antikvariatet och dimmiga nätter med bästa kompisen Hanin. Jobbet, hem, jobbet, hem; Esther kommer inte vidare.

Men så träffar hon Eli, konstnären. De blir föräls-

kade, och flyttar in i Esther och Hanins lägenhet, till bästa kompisens irritation.

SNART INSER DE båda att något är fel med Elis dominanta men kärleksfulla mamma. Hon rycker i armarna, och börjar ramla ute bland folk.

Det visar sig att Lotta har insjuknat i nervsjukdomen ALS.

Eli kastas omkull, och Esther får agera flickvän, bästa kompis och psykolog på samma gång.

När Esther själv kraschar, blir det Hanin som får bära

... dryper av framtidsångest men också av längtan efter kärlek.

upp henne.

Året som kommer blir ett av de värsta men också viktigaste i Esthers liv, då hon slits mellan pojkvännen och Hanin, känslan av att vilja stanna för Eli men lockad av allt det som hägrar utanför.

Boken har en väldigt hög igenkänningsfaktor, den och äventyret.

Dock så känns Esther lite väl präktig. Skulle någon verkligen lägga sig själv åt sidan så frivilligt?

TROTS VISSA KLICHÉER, veganmat och politisk korrekthet likt bloggaren Flora själv, slukar jag boken.

Alva Spångberg

Bok: Välskrivet för den initierade

7/10

Musik: Årets bästa!

9/10

HERMAN LINDQVIST

De vilda Vasarna

DE VILDA VASARNA är en redogörelse över kungaätten Vasa. Fokus ligger på Gustav Vasa och de efterföljande regenterna med ingående skildringar över deras liv. Boken tar även upp hur historieskrivningen kring dynastin sett ut genom tiderna, bland annat under nationalromantiken på 1800-talet. Samtidigt tar Herman Lindquist håll på åtskilliga myter, som till exempel tureerna kring Gustav Vasas väg till

makten och hans äventyr i Dalarna. Dock väljer författaren att använda gammaldags begrepp och formuleringar, vilket kan göra det svårt för den som inte redan har en viss bekantskap med perioden. Det märks även i vissa stycken att Lindquist har en positiv syn på monarkin och brukar skriva om kungligheter. Allt som allt är det en välskriven bok, men jag skulle inte rekommendera den till de som inte är väldigt intresserade av ämnet.

Léo Bewa

FRANK OCEAN
Blonde

FYRA ÅR EFTER succen Channel Orange släpper Frank Ocean ett nytt album. Vad albumet ska heta har varit oklart länge, men nu är det

klart. *Blonde*. Oavsett vad albumet nu heter, så innehåller den låtar som skulle ha släppts för mer än ett år sen.

Kort sagt, Frank Oce-

ans album är äntligen här.

Albumet tar tid för att sätta sig och skivan innehåller känsloladdade lugna låtar med soulinfluenser.

Albumet innehåller även några väldigt seriösa och viktiga budskap. I låten *Be yourself* bland annat får du uppleva detta.

Jag tycker att det här är årets bästa album, hittills.

Siran Cheng

Du har rätt att påverka. Vi kan hjälpa dig.

Suger din gympahall?

Har din skola världens sämsta bibliotek?

Borde bussresor vara gratis?

Oavsett vad du vill förändra så kan du få hjälp av oss.

Vi vet hur du kan göra för att bli lyssnad på.

Hör av dig i dag så kan vi börja påverka i morgon.

fokusgrupp@boiu.se

Barnombudsmannen i Uppsala

gillaboiu

018 69 44 99

boiu@boiu.se

lisaboiu

boiu.se

Ska inte du också skriva i den här tidningen? Eller kanske fota? **Klart du ska.**

Skicka ett sms till [072 563 08 60](tel:0725630860)
eller mejla word@tidningenword.se

tidningenword

gillatidningenword

tidningenword

tidningenword.se

